

REFERAT

(slovenski jezik)

UMBERTO ECO:

IME ROŽE

»Stat rosa pristina nomine, nomine nuda temenus.«

(Roža obstaja samo zaradi svojega imena.)

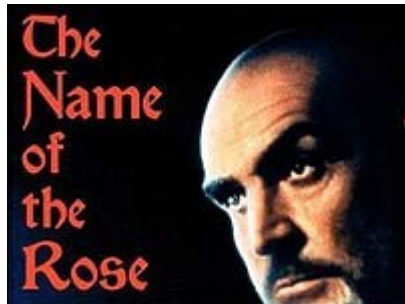
1. KAZALO

2. UVOD	3
3. ŽIVLJENJEPIŠ	4
4. OBNOVA	5
5. ZVRSTNO- VRSTNA DOLOČITEV	7
6. UVRSTITEV V LITERARNO OBDOBJE	8
7. OZNAKA (GLAVNIH) LITERARNIH OSEB	8
8. CITATI	11
9. POMEN, SPOROČILO, IDEJA	12
10. POSEBNOSTI, ZANIMIVOSTI	13
11. ZAKLJUČEK IN MNENJE O KNJIGI	14
12. VIRI IN LITERATURA	15

2. UVOD

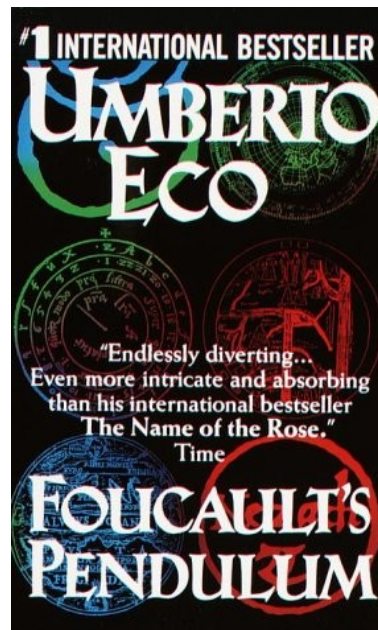
V zgodovinskem romanu Ime rože imamo priložnost spoznati skoraj pristni duh tedanjega časa, ko je srednjeveška družba že praktično mrtva in se z novimi odkritji začne prebujati novi vek. Glavno vodilo dela je knjiga, ki je nikoli ne bi smelo biti. Roman Ime rože lahko razlagamo na veliko načinov, saj si zgodbo vsak predstavlja po svoje. V delu je izredno veliko znanja filozofije in zgodovine. Natančno so predstavljene herezije, meniški redovi in način življenja v samostanu. V zgodbi je predstavljeno takratno življenje in navade menihov ter njihove spletke, zarote in različni nepojasnjeni dogodki, katere je potrebno raziskati.

Roman je zelo obširen, razdeljen je na sedem poglavij, ker se vodilna zgodba dogaja točno en teden. Teh sedem poglavij je razdeljeno še na manjše enote. Vsaka od enot ima svoj podnaslov. Preden se zgodba začne, nam pripovedovalec v prologu razloži pretekla dogodke, da lažje razumemo kasnejše dogodke. Ob koncu knjige so prevedeni tudi vsi latinski citati, ki jih v delu ni malo.

3. ŽIVLJENJEPIS

Umberto Eco se je rodil leta 1932 v Alessandrii (Italija). Leta 1954 je končal študij filozofije in se začel ukvarjati z novinarstvom. Leta 1961 je pomagal pri ustanovitvi časopisa *Mercatré*. V letih 1966 in 1969 je bil profesor vizualnih komunikacij v Firencah, leta 1971 pa je postal profesor semiotike na univerzi v Bologni. Kot pisatelj je bil sprva znan le v ožjem krogu stokovnjakov po svojih duhovitih esejih. Leta 1981 je z romanom *Il nome della rosa* (Ime rože) zaslovel po vsem svetu. Precejšnjo pozornost je zbudil leta 1988 tudi z romanom *Il Pendolo di Foucault* (Foucaultovo nihalo). Tudi delo *Baudolino* (2000) je doseglo velik uspeh. Eco objavlja dela o aktualnih filozofsko – teoloških in moralnih vprašanjih. Najbolj znana med njimi so *Opera aperta* (Odrpto delo, 1962), *La struttura assente* (Definicija umetnosti, 1968), *A Theory of Semiotics* (Teorija semiotike, 1976) in *I limiti della interpretazione* (Meje interpretacije, 1990).

4. OBNOVA

Mladi menih Adson in njegov učitelj Viljem iz Baskervilla sta na prošnjo opata prišla v eno najmogočnejših italijanskih opatij takratnega časa, ker je tam na nenavaden način umrl eden izmed menihov. Opat je zaupal Viljemovi bistroumnosti in na njegovo prošnjo je skupaj s svojim novicem začel raziskovati nenavadno smrt. Opatija se je lahko pohvalila tudi s tem, da je imela največjo krščansko knjižnico. Knjižnica je bila edini kraj, kamor Viljem in Adson nista mela vstopa, zato je Viljem že na začetku menil, da je vse nekako povezano z njo. Viljem je bil skoraj prepričan, da je mladi menih naredil samomor. V naslednjih nekaj dneh se je zgodilo še nekaj bizarnih smrti in Viljem ugotovi, da v tej opatiji ni nič kot se zdi na prvi pogled. Podnevi so vsi živeli v miru, zdeli so se povsem predani veri in svojemu delu. Ponoči pa so prišle na dan različne spletke in izredno nenavadni dogodki. Medtem, ko je Viljem vse svoje misli posvetil raziskovanju in odkrivanju resnice, je Adson na nek način iskal sebe. Podvomil je v pravilnost odločitve, da zapusti Melk in odide z Viljemom po svetu. Kljub svoji zaobljubi, da se ne bo predajal mesenim užitek, neke noči doživi telesno združitev z dekletom iz bližnje vasi. Lačna deklica se je prodala pokvarjenim menihom za hrano, saj bi drugače umrla od lakote. Adsonu pa se je podarila, ker ji je bil všeč in se je vsaj enkrat čutila ljubljeno. Adson je ni mogel pozabiti in se je večkrat spraševal o pomenu prave ljubezni. Tačas Viljem opazi, da imajo vsi umrli počrnele jezike in črne prste na rokah. Vsi menihi so umrli v zelo nenavadnih okoliščinah. Prvi je naredil samomor, drugega so našli v prašičji krvi, tretji se je utopil v kopeli. Na podlagi teh sledih se je zdelo, da so bili verjetno zastrupljeni in zato Viljem sumi tudi zeliščarja, ki pa naslednji umre, ker je našel predmet, ki je povzročil toliko smrti. Poleg nenavadnih umorov spremljamo tudi politično dogajanje med duhovščino. Vsi mogočneži Cerkve so se bali heretikov in sprevod kardinalov oziroma papežu ljubih ljudi je prišel tudi v to opatijo. Hoteli so prevzeti nadzor nad dogajanjem in zato so razkrinkali dva meniha, ki sta včasih bila na strani heretikov. Dekle, ki se je predalo Adsonu, so obtožili čarovništva, ker se je ob nepravem času znašla na opatijskem ozemlju. Razkrili so tudi nemoralnost prvih dveh umrlih menihov, saj sta imela zelo intimno razmerje. Papeževa družčina je potem, ko je nekatere obsodila na smrt in zamajala opatov položaj, odšla. Viljem je ugotovil, da je za smrt neposredno kriva knjiga, ki jo je nekdo zastrupil. Že dokaj zgodaj se mu je posvetilo, da za vsem tem stoji slepi menih Jorge, ki je vsem napovedoval prihod Antikrista in označeval smeh kot hudičevo orodje. S pomočjo Adsona in njegovih povsem slučajnih namigov, se Viljem dokoplje do skrivnosti opatijske knjižnice, ki naj

bi jo vedel samo bibliotekar, ki je bil tudi umorjen. S pomočjo svojega pomočnika razvozla vse uganke. Ugotovila sta, da je Jorge že pred veliko leti zeliščarju ukradel smrtonosen strup in z njim premazal nekatere strani v prepovedani knjigi. Več desetletij je vladal opatiji, saj so bili opat, bibliotekar in vsi ostali le njegove nemočne lutke. S svojim izjemnim umom si je vsakogar podredil. Na koncu je zvalil Viljema in Adsona v najbolj prepovedani del knjižnice, ker je opazil, da ga je Viljem že zdavnaj razkrinkal. S svojim detektivskim mišljenjem je Viljem ugotovil, da so si vsi, ki so brali grške strani v prekleti knjigi, s prsti nosili strup v usta. Jorge je ubil tudi opata, ker ga je začel ogrožati in potem je še sam začel jesti zastrupljene liste. Iz maščevanja je prevrnil svetilko, da je tako opevana knjižnica začela goreti in po treh dneh je zgorela celotna opatija. Veliko ljudi je umrlo. Viljemu in Adsonu je bilo žal samo za neverjetnim znanjem, ki ga je vsebovala opatija. Povsem na koncu so se razšle tudi poti Viljema in Adsona. Viljem je po nekaj letih umrl za posledicami kuge. Adson pa se je vrnil v Melk in se odločil zapisati vse spomine na to neverjetno bivanje v nekoč najbogatejši opatiji tistega časa, od katere so ostale samo redke ruševine prerasle z bršljanom.

5. ZVRSTNO– VRSTNA DOLOČITEV

Na začetku je bila pri uvrstitvi dela Ime rože prisotna negotovost, saj ima elemente zgodovinskega, ljubezenskega, filozofskega in grozljivega (gotskega) romana.

Roman je prozno, leposlovno, epsko delo in je direktni naslednik epa, katerega razpad je povzročil. Danes zavzema isto mesto kot nekoč ep, čeprav se od njega močno razlikuje. Za razliko od epa, ki je bil v verzih, je roman pisan v prozi. Epsko dograjena oseba se v romanu razvija tako življenjsko, kot duhovno. Poleg glavnega junaka vsebuje tudi množico stranskih oseb. Postane zrcalo obdobja, saj poleg družbene analize podaja tudi gospodarsko, kulturno podobo časa, v katerem je delo nastalo. Natančno opisuje kraj in naravo. Pisatelj ni vezan: zgodbo lahko podaja kot osebni doživljaj, tujo zgodbo, lahko v obliki pisem ali dnevnika.

Danes je roman najobsežnejša, najodličnejša in najbolj razvita oblika proze. Današnja definicija romana: »Roman je umetniško leposlovno delo, ki v širšem obsegu problemsko rešuje pomembno življenjsko vprašanje.«

Nekateri so govorili o »teološki kriminalki«, sam Umberto Eco je omenjal oznako »detektivska metafizika«. Delo ima strukturo detektivskega romana, kar je vidno že na prvi pogled in je tudi v skladu z Ecovo pripombo, da je roman napisal, ker je »hotel zastrepiti nekega meniha«. Avtor je tudi dodal, da gre za zgodovinski roman, saj je spretno uporabil svoje odlično poznavanje srednjega veka in njegove kulture ter s precejšnjo verodostojnostjo v romanu rekonstruiral konkretni zgodovinski svet, v katerega je postavil dogajanje. Tema meniha, ki ga je potrebno zastrepiti v odmaknjenem samostanu, je nakazovala še na nek drug žanr, tako imenovani grozljivi oziroma gotski roman. Različni strokovnjaki so opozarjali tudi na teološke in filozofske debate, ki v romanu zagotovo igrajo pomembno vlogo, zato so govorili o filozofskem romanu. Delo lahko razložimo na več različnih načinov in Eco ga je ustrezno poimenoval kar »stroj za interpretacije«. Sklicevanje na Apokalipso in zgledovanje po njej v zunanji strukturi romana je mnoge napeljalo na sodbo, da je roman alegoričen. Marsikomu je postalo jasno, da gre tudi za ljubezenski roman. Avtor je na nekem mestu priznal, da je roman tudi satira na sodobno politično življenje.

6. UVRSTITEV V LITERARNO OBDOBJE

Roman uvrščamo v obdobje postmodernizma, ki v Evropi leta 1980 res še ni bil tako razširjen, vendar je imel v Združenih državah Amerike že daljšo tradicijo.

Postmodernizem so razlagali kot tako imenovano dvojno zakodiranost, kot preseganje razlik med elitno in trivialno kulturo oziroma literaturo, kot zlivanje in stapljanje pa tudi soobstoj različnih žanrov v istem delu in tako dalje. To so lastnosti, ki se najočitneje prilegajo Ecovemu knjižnemu prvencu. Konec šestdesetih let je v eseju *Literatura izčrpanosti* bistvene poteze postmodernizma razložil njegov najpomembnejši ameriški predstavnik, John Barth. Za zgled je vzel argentinskega pisatelja Borgesa in na njegovem primeru pokazal, da je književnost v svoji večtisočletni zgodovini izčrpala že vse oblike in teme, zato pisatelju ne preostane drugega, kot da ponavlja, citira, parafrazira, alodira, parodira, kar je že bilo napisano. Po njegovem mnenju postmodernistično delo ne more biti več izvirno, ampak je le še citat oziroma skupek citatoc, intertekstualna ali medbesedilna mreža.

Z vsem tem se je odprlo možno izhodišče za razumevanje Ecovega romana. Roman *Ime rože* naj kot postmodernistično delo ne bi več posredoval kakih »globjih sporočil«, temveč bralca ozavešča predvsem o lastnih pripovednih postopkih in mu svojo nezavezujočo igro nudi predvsem bralski užitek. Takšna razlaga pa je po Ecovem mnenju povsem zgrešila bistvo knjige, zato je leta 1983 napisal pojasnilo k romanu, naslovljeno *Postile k Imenu rože*. V njem je potrdil, da je delo medbesedilna mreža in da v njem uporablja različne žanrske strukture. Zapisal je tudi, da je užitek nujen sestavni del romana. Obenem je opozoril, da ta užitek ni sam sebi namen, da torej ne pomeni končnega imenovalca dela. Po njegovem mnenju citat, ki ga uporablja postmodernistični pisec, ni v funkciji neobvezne in nezavezujoče medbesedilne igre, ampak je sredstvo, ki piscu tega obdobja šele omogoči govoriti resno, saj v obdobju fizike fraktalov, svetovnih vojn, genetskih manipulacij in po preigravanju vseh možnih literarnih izrazov moderni bralec ni več naiven.

To svojo misel je Eco duhovito ilustiral s primerom:

»Postmodernistična drža me spominja na obnašanje nekoga, ki ljubi neko žensko, zelo izobraženo, in ki ve, da ji ne more reči »noro te ljubim«, zato ker ve, da ona ve (in da ona ve, da on ve), da je to frazo napisal že Liala. Navzlic temu pa je neka rešitev. Lahko bo rekel: »Kot bi

rekel Liala, noro te ljubim.« Tako je, potem ko se je izognil lažni nedolžnosti in odkrito povedal, da se ne da več govoriti nedolžno, navzliv vsemu povedal ženski, kar ji je želel povedati: da jo ljubi, le da jo ljubi v dobi izgubljene nedolžnosti.«

Bolj nazorno postmodernistične poetike ne bi mogel opisati.

7. OZNAKA (GLAVNIH) LITERARNIH OSEB

ADSON IZ MELKA

Rojen je bil na nemškem, v dokaj premožni družini. Že mlad se je odločil, da bo svoje življenje posvetil Bogu. Na željo staršev je odšel po svetu z Viljemom iz Baskervilla. Roman je napisan v prvi osebi ednine in glavni pripovedovalec je Adson. Kljub mladosti se sprašuje o velikih življenjskih vprašanjih, marsičesa ne razume, saj nima tako pronicljivega uma kot njegov učitelj. Kljub temu na koncu zgodbe vidimo, da se je naučil razmišljati s svojo glavo in ni dal toliko na mnenje drugih. Vsi mu polnijo glavo z zgodbami o pravi veri in o nebeški ljubezni ter da so telesni užitki greh, saj naj bi le neskončna vera dajala brezmejno zadovoljstvo in potešitev. Neke noči je v opatijski kuhinji zalotil prestrašeno dekle iz bližnje vasi, ki je v vse njegove čute vnesla neznano razburjenje. Predala se mu je in z njo je Adson prvič in zadnjič doživel telesno združitev. Kljub močnemu občutku sramu ni mogel nehati misliti nanjo in večkrat se je spraševal o pomenu ljubezni. Ko so jo obsodili čarovništva, ji je na vsak način hotel priskočiti na pomoč,

vendar ga je Viljem zadržal, saj bi s tem tudi sebe pahnil v pogubo. Ni hotel verjeti, da lahko nedolžnega človeka sežgejo na grmadi. Od Viljema se je izredno veliko naučil, saj je bil na začetku mladenič, ki ni upal upal velikokrat povedati svojega mnenja, na koncu pa je postavljaj tudi različne hipoteze. Skozi roman se v pičlem tednu duhovno izredno razvije. Ko z Viljemom končno odkrijeta resnico, se ločita in on se vrne v samostan v Melku. Tam se je ustalil in napisal svoje spomine na verjetno najbolj razburljiv teden v njegovem življenju.

VILJEM IZ BASKERVILLA

Svoje korenine je imel v Angliji in je s svojo bistrumnostjo in zvitostjo je ves čas spravljal v zadrego druge ljudi. Imel je velik čut za resnico, ki jo je hotel na vsak način ugotoviti. Bil je inkvizitor, vendar je pustil svoje delo, ker ni bil vedno prepričan o pravilnosti svojega ravnanja. Verjel je v zakone narave in včasih se mu je zdelo opevanje vere in Boga rahlo pretirano. Bolj so ga navduševali različni znanstveniki in njihovi izumi. Rad je opazoval naravo in ljube so mu trditve, ki jih je postavil Bacon. Da ima rad znanost je pokazal tudi s tem, ko je nosil očala oziroma leče, kot jih je sam imenoval. Z izrednim logičnim razmišljanjem zna rešiti še tako zapleteno uganko. Dobro opazuje tako ljudi, kot okolico, kar je pripomoglo k marsikateri rešitvi. Rad raziskuje težke uganke, uživa v napenjanju možganov. Dešifriral je pisavo, ki naj je ne bi nihče razkril. Eno noč se je z Adsonom izgubil v knjižnici, naslednji dan je že imel teorijo o tem labirintu. Dobro je poznal filozofe in znanstvenike tistega časa in tudi tiste iz prejšnjih stoletij. Včasih je bil malo nečimern in ni dovolil, da kdorkoli dvomi v njegovo bistrost. Ko vanj podvomi Adson, je precej užaljen. Adsonu je bil kljub temu zelo dober prijatelj, saj sta delila veliko skrivnosti. Bil je menih frančiškanskega reda, ki se ni hotel nikjer ustaliti. O Cerkvi ni imel preveč dobrega mnenja, saj ni živela tako, kot je zapovedoval Bog. Malce se je požvižgal na pravila in je imel o vsaki stvari svoje mnenje. Vedno je znal postavljati prava vprašanja in iz vsake stvari razbrati pravi odgovor. Pokazal je tudi izredno znanje jezikov. Z Adsonom sta dober tandem, vendar se je Viljem včasih obnašal precej vzvišeno, ko ga je zmedeni Adson spraševal o različnih stvareh. Potem, ko je rešil uganko in ko je opatija žalostno propadla, je odšel naprej in kmalu umrl za posledicami kuge. Njegovo izredno osebnost je v svojem rokopisu opisal njegov nekdanju učenec Adson iz Melka.

JORGE

Bil je slepi starec, ki je bil menih že več desetletij. Imel naj bi že več kot 80 let. Bil je zelo razgledan in njegov um je bil izreden. Zapleteni labirint v knjižnici je poznal kot lasten žep, vsa dela je znal na pamet in to kljub temu, da je njegove oči prekrivala tema. Kot vsi ljudje je hotel imeti oblast in moč, zato si je s svojim izkrivljenim umom podredil celotno opatijo. Nastavil je opata, ki mu je zaupal in bibliotekarja, ki ni imel toliko znanja in se je potem moral zanašati na starca. Da bi ohranil skrivnost je nekega dne zastrupil knjigo in posledično umoril več ljudi, ki so ga ogrožali. Ko je bil poražen, je pojedel liste knjige, ki jo je sam napravil smrtonosno in umrl.

8. CITATI

»Ljubezen je nenehna misel melanholične narave, ki izbruhne zaradi premišljevanja in ponovnega premišljevanja o potezah, gibih ali navadah nasprotnega spola; ta misel sicer na začetku ni bolezen, a se spremeni v bolezen, ko zaradi nezadoščenosti postane obsesivna misel in posledica je, da bolniku nenehno trzajo trepalnice, dihanje postane nepravilno, zdaj je vesel, zdaj joka.«

Takšne misli se Adsonu porajajo potem, ko ne more nehati misliti na dekle, s katero je preživel noč. To je ena od njegovih teorij ljubezni, ker je ugotovil, da se to dogaja tudi njemu. Kasneje, ko »njegovo dekle« obsodijo na smrt, jo hoče objokovati in kričati njeno ime, vendar žalostno

ugotovi, da ne ve imena edine ženske, s katero je kdajkoli bil. Zaradi tega je zmeden, saj se je zavezal celibatu, kljub temu pa goji takšna čustva do tega dekleta.

»Saj to je vendar le zgodba o krajih in maščevanjih med malo krepostnimi menihi!« sem vzkliknil dvomeče.

»Okrog prepovedane knjige, Adson, okrog prepovedane knjige.« je odgovoril Viljem.

Adson in Viljem sta se pogovarjala o zločinih, Viljemu je bila jasna že večina stvari, Adson pa še vedno ni povezal vseh sledi skupaj. V tem delu tudi bralec ugotovi, da je za vse kriva knjiga. Prepovedana knjiga je glavno vodilo celotne zgodbe, čeprav se na začetku zdi, da je vse del velike zarote. Takšno zmedo je skoval en sam človek, na katerega na začetku ne bi nihče posumil.

»Smeh je šibkost, pokvarjenost, plehkost našega mesa. Je kratkočasenje kmeta, svoboda pijanca... Smeh ostaja nizkotna stvar, obramba za ljudstvo.«

Ena od tem Jorgejevih večnih razprav, je bila smeh. Smeh je imel za hudičevo delo in je vse prepričeval o njegovi slabosti. V knjigi, ki jo je zastrupil, je s smrtonosno tekočino premazal prav tiste strani, ki jih je Aristotel napisal o komediji in smehu ljudstva. Jorge je bil po mojem mnenju tudi rahlo zagrenjen, zato tudi drugim ni pustil do veselja.

9. POMEN, SPOROČILO, IDEJA

Tema romana je še danes aktualna, saj nam pokaže plehkost ljudi. Našo večno nezadovoljstvo s tistim, kar imamo. Tudi danes se dogajajo umori zaradi malenkosti. Predstavljena je tudi nemoralnost ljudi, ki naj bi nam bili za zgled.

Sporočilo dela je to, da nam pokaže, kaj je zmožen narediti človek, kakšne so lahko posledice človekovih nepremišljenih dejanj.

Roman si lahko vsak interpretira po svoje, vendar je po najinem mnenju ideja zgodbe, da bi morali svoje talente, inteligenco in iznajdljivost uporabljati za koristne stvari, ne pa za uničevanje drug drugega. Naš um postaja vse bolj izkrivljen in da bi zaradi lastnega zadovoljstva škodovali drugemu, smo pripravljeni storiti veliko grozних dejanj.

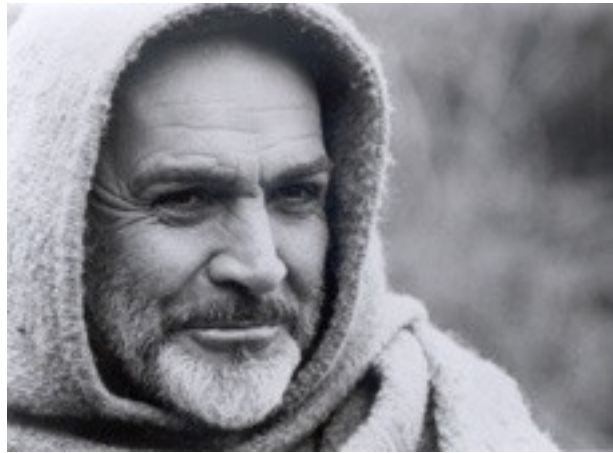
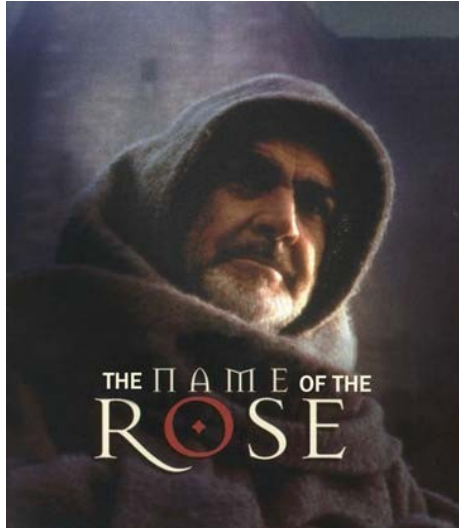
10. POSEBNOSTI, ZANIMIVOSTI

NASTANEK

Leta 1968 je Umberto Eco v roke prišla knjiga, ki jo je v 17. stoletju napisal neki opat Vallet in je kljub skopim zgodovinskim pojasnilom zatrjevala, da je natančen posnetek rokopisa iz 14. stoletja, ki naj bi ga napisal menih Adson iz Melka. Njegova strašna zgodba je Eca popolnoma prevzela in po temeljitem raziskovanju in poizvedovanju je ugotovil, da rokopis vendarle ni pristen. Kljub temu pa se mu je zdelo, da je Adson nekoč mogoče res obstajal, ampak so njegovi spomini in dogodki, ki jih opisuje, oviti v številne skrivnosti in nejasnosti. Eco se je odločil, da bo rokopis Adsona iz Melka predstavil, kot bi bil pristen, saj je bil nad njim zelo očaran. Na podlagi tega je nastal roman Ime rože.

FILM

Leta 1986 je bil po romanu posnet film z enakim naslovom. V trilerju sta v glavnih vlogah Sean Connery in Christian Slater. Filmska uprizoritev je bila posneta v samostanu iz 19. stoletja, kar daje filmu še večjo pristnost.

11. ZAKLJUČEK IN MNENJE O KNJIGI

Roman naju na začetku ni pritegnil, saj nisva ravno ljubiteljici zgodovine. Kasneje, ko se je začela zgodba zapletati, pa knjige skoraj nisva mogli odložiti iz rok. Tako kot Viljem, sva tudi midve hoteli čimprej izvedeti resnico. V mislih sva si vedno slikali menihe in ostale svete može, kot nekaj krepostnega in z dobrimi moralnimi načeli. V romanu pa so zelo dobro opisne dejanske razmere, saj so bili tudi menihi samo ljudje z vsemi mogočimi potrebami. Malce naju je presenetila podlost ljudi, ki naj bi nam bili za zgled.

Vsekakor knjigo vsem toplo priporočava, saj je v njej res veliko znanja iz zgodovine, filozofije in roman je napisan kot dober kriminalni roman, zato ga je vredno prebrati. V drugih kriminalnih romanih se ponavadi ne naučimo toliko različnih reči. Ob knjigi lahko razmišljaš o obstoju sveta, vere, morali, ljubezni, zahrbtnosti, kulturi tistega časa in še bi se kaj našlo.

12. VIRI IN LITERATURA

1. [spremna beseda] ECO, Umberto.1999. *Ime rože. Konstrukti resnice*. Ljubljana: Mladinska knjiga. str. 551- 564. ISBN 86-11-15587-4
2. *Leksikon Cankarjeve založbe*. Ljubljana: Cankarjeva založba. 2003. ISBN 961-231-391-1
3. <[http://en.wikipedia.org/wiki/The_Name_of_the_Rose_\(film\)](http://en.wikipedia.org/wiki/The_Name_of_the_Rose_(film))>
4. <http://en.wikipedia.org/wiki/Umberto_Eco>